

Republika e Kosovës
Republika Kosova- Kosova Cumhuriyeti

Komuna e Prizrenit
Opština Prizren – Prizren Belediyesi

**Memorandumi shpjegues për Qarkoren e Pare
Buxhetore dhe KAB-in për vitet 2027 dhe vitet
2028/2029**

1. Hyrje

Në pajtim me Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë, Ligjin për Vetëqeverisjen Lokale, si dhe legjislacionin tjetër në fuqi që rregullon procesin e planifikimit dhe menaxhimit të financave publike, Komuna e Prizrenit fillon procesin e përgatitjes së dokumenteve bazë të planifikimit buxhetor për periudhën e ardhshme afatmesme.

Qarkorja e Parë Buxhetore 2027/01 dhe Korniza Afatmesme Buxhetore (KAB) 2027–2029 përbëjnë dokumentet fillestare dhe strategjike që orientojnë procesin e planifikimit të buxhetit komunal. Këto dokumente krijojnë bazën për identifikimin e prioriteteve zhvillimore, përcaktimin e objektivave strategjike dhe planifikimin e burimeve financiare në funksion të përmbushjes së nevojave të qytetarëve dhe realizimit të programeve komunale.

Korniza Afatmesme Buxhetore paraqet dokumentin kryesor planifikues që siguron lidhjen ndërmjet prioriteteve zhvillimore të komunës dhe kapaciteteve financiare të saj, duke mundësuar një qasje më të qëndrueshme dhe më të përgjegjshme në menaxhimin e financave publike. Përmes këtij dokumenti synohet që vendimmarrja buxhetore të bazohet në analiza reale financiare, prioritete të qarta dhe objektiva të matshme.

Procesi i hartimit të Qarkores së Parë Buxhetore dhe Kornizës Afatmesme Buxhetore zhvillohet në mënyrë transparente dhe gjithëpërfshirëse, duke përfshirë institucionet komunale, qytetarët, organizatat e shoqërisë civile, komunitetin e biznesit dhe grupet tjera të interesit. Kjo qasje kontribuon në rritjen e llogaridhënies publike dhe siguron që planifikimi buxhetor të reflektojë sa më mirë nevojat dhe prioritetet e komunitetit.

2. Qëllimi

Qëllimi kryesor i Qarkores së Parë Buxhetore 2027/01 dhe Kornizës Afatmesme Buxhetore 2027–2029 është krijimi i një kornize të qartë dhe të qëndrueshme për planifikimin e financave komunale në periudhën afatmesme.

Në mënyrë specifike, këto dokumente synojnë:

- Të përcaktojnë orientimet strategjike dhe prioritetet zhvillimore të komunës për periudhën 2027–2029;
- Të sigurojnë planifikim realist dhe të qëndrueshëm të të hyrave dhe shpenzimeve komunale;
- Të mundësojnë harmonizimin e objektivave zhvillimore me kapacitetet financiare të komunës;
- Të përmirësojnë efikasitetin dhe efektivitetin e shfrytëzimit të mjeteve publike;

- Të sigurojnë transparencë dhe pjesëmarrje të qytetarëve në procesin e planifikimit buxhetor;
- Të krijojnë bazën për hartimin e Projekt-Buxhetit Komunal për vitin 2027;
- Të sigurojnë përputhshmërinë e planifikimit komunal me politikat dhe prioritetet kombëtare të zhvillimit.

Përmes planifikimit afatmesëm synohet që investimet publike dhe shpenzimet komunale të orientohen drejt projekteve dhe aktiviteteve që gjenerojnë ndikim afatgjatë në përmirësimin e infrastrukturës, shërbimeve publike, zhvillimit ekonomik lokal dhe mirëqenies së qytetarëve.

3. Përmbajtja

Qarkorja e Parë Buxhetore 2027/01 paraqet dokumentin udhëzues që përcakton hapat fillestarë të procesit buxhetor për vitin 2027. Në këtë dokument përfshihen afatet kohore për përgatitjen e propozimeve buxhetore, përgjegjësitë institucionale të drejtorive komunale dhe orientimet fillestare për planifikimin e programeve dhe projekteve buxhetore.

Ndërkaq, Korniza Afatmesme Buxhetore 2027–2029 përmban analizën e gjendjes aktuale financiare të komunës, vlerësimin e të hyrave komunale, projeksionet e financimit nga niveli qendror, si dhe planifikimin e shpenzimeve për periudhën trevjeçare.

Në kuadër të KAB-it paraqiten:

- Prioritetet strategjike të zhvillimit komunal;
- Objektivat sektoriale të drejtorive komunale;
- Vlerësimet e të hyrave vetanake;
- Parashikimet për grantet qeveritare;
- Korniza e përgjithshme e shpenzimeve;
- Prioritetet e investimeve kapitale;
- Objektivat e ofrimit të shërbimeve publike;
- Analiza e ndikimit financiar të projekteve dhe programeve komunale.

Dokumenti gjithashtu identifikon sfidat kryesore financiare dhe operacionale që mund të ndikojnë në realizimin e objektivave komunale gjatë periudhës së planifikimit. Përmes analizave dhe projeksioneve financiare synohet që vendimmarrja të mbështetet në të dhëna reale dhe në vlerësime të qëndrueshme fiskale.

Një element me rëndësi të veçantë është planifikimi i investimeve kapitale. Nëpërmjet Kornizës Afatmesme Buxhetore bëhet identifikimi i projekteve prioritare që lidhen me përmirësimin e infrastrukturës rrugore, sistemit të ujësjellësit dhe kanalizimit, arsimit, shëndetësisë, kulturës, sportit, mbrojtjes së mjedisit dhe sektorëve të tjerë me interes publik.

Po ashtu, dokumenti paraqet një qasje të integruar për promovimin e barazisë gjinore, përfshirjes sociale dhe zhvillimit të qëndrueshëm, duke siguruar që planifikimi dhe alokimi i burimeve financiare të reflektojë nevojat e të gjitha kategorive të qytetarëve.

Procesi i hartimit të KAB-it mbështetet edhe në konsultimin publik me qytetarët dhe grupet e interesit. Përmes konsultimeve publike krijohen mundësi që qytetarët të japin sugjerime, komente dhe rekomandime lidhur me prioritetet komunale dhe mënyrën e shpërndarjes së burimeve buxhetore. Kjo kontribuon në rritjen e transparencës, llogaridhënies dhe besimit të publikut ndaj institucioneve komunale.

Gjithashtu, KAB-i shërben si bazë për përgatitjen e buxheteve të ardhshme vjetore dhe siguron vazhdimësi në realizimin e projekteve shumëvjeçare, duke shmangur planifikimin afatshkurtër dhe duke promovuar zhvillim të qëndrueshëm financiar.

4. Përfundimi

Qarkorja e Parë Buxhetore 2027/01 dhe Korniza Afatmesme Buxhetore 2027–2029 përfaqësojnë dokumente themelore të procesit të planifikimit financiar dhe zhvillimor të Komunës së Prizrenit. Përmes tyre krijohet një kornizë e qartë për menaxhimin e përgjegjshëm të financave publike, përcaktimin e prioriteteve zhvillimore dhe orientimin e investimeve komunale në periudhën afatmesme.

Hartimi dhe miratimi i këtyre dokumenteve kontribuon në forcimin e disiplinës fiskale, përmirësimin e cilësisë së planifikimit buxhetor dhe rritjen e efikasitetit në përdorimin e mjeteve publike. Njëkohësisht, ato sigurojnë transparencë më të madhe institucionale dhe pjesëmarrje aktive të qytetarëve në proceset vendimmarrëse.

Duke marrë parasysh rëndësinë e tyre strategjike për zhvillimin ekonomik, social dhe infrastrukturor të komunës, rekomandohet që Qarkorja e Parë Buxhetore 2027/01 dhe Korniza Afatmesme Buxhetore 2027–2029 të procedohen për konsultim publik, në mënyrë që qytetarët dhe palët e interesuara të kontribuojnë me propozimet dhe rekomandimet e tyre para finalizimit të dokumenteve dhe vazhdimin të procesit buxhetor për vitin 2027 dhe vitet pasuese.